

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie trzecim Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

## **Eksploatacja środków transportu drogowego**

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: szkolnictwo branżowe

Data włączenia do ZSK: 2019-09-01

Branża w szkolnictwie branżowym: transportu drogowego (TDR)

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji zawodowej

## **Informacje o kwalifikacji**

### **W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji**

Do egzaminu przystąpić mogą: 1. uczniowie i absolwenci branżowych szkół I stopnia, uczniowie i absolwenci 4-letnich techników oraz uczniowie, słuchacze i absolwenci szkół policealnych, rozpoczynający kształcenie w klasie I tych szkół od roku 2017/2018, a w kolejnych latach w kolejnych klasach/semestrach tych szkół, 2. uczniowie i absolwenci 5-letniego technikum rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły od roku 2019/2020, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 3. uczniowie i absolwenci 2-letniej branżowej szkoły II stopnia, rozpoczynający kształcenie w klasie I tej szkoły począwszy od roku szkolnego 2020/2021, a w kolejnych latach w kolejnych klasach tych szkół, 4. osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), na których kształcenie rozpocznie się nie wcześniej niż 1 stycznia 2020 r., 5. osoby spełniające warunki określone w przepisach w sprawie egzaminów eksternistycznych – od dnia 1 listopada 2025 r., 6. osoby dorosłe, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, jeżeli program przyuczenia uwzględnił wymagania w podstawie programowej kształcenia w zawodach, zgłoszonych przez starostę do komisji egzaminacyjnej – od dnia 1 listopada 2025 r.

## **Wymagane kwalifikacje poprzedzające**

### **Opis**

Świadectwo ukończenia gimnazjum lub ośmioletniej szkoły podstawowej albo ukończenie 18 roku życia

## **Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności**

Bezterminowo

## **Informacje dodatkowe**

### **Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK**

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego

### **Kod kwalifikacji (do 2020 roku)**

3C01900510

### **Kod kwalifikacji (od 2020 roku)**

13454

## **Efekty uczenia się**

### **Zestawy efektów uczenia się**

#### **1) Bezpieczeństwo i higiena pracy**

**Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

**1. Posługuje się terminologią związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
- b. stosuje terminologię związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy, wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi
- c. wymienia wewnątrzzakładowe akty prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii
- d. wyjaśnia cel stosowania ergonomii na stanowiskach pracy

## **2. Charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
- b. wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska

## **3. Charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- b. wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- c. wymienia konsekwencje nieprzestrzegania przez pracownika i pracodawcę obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- d. wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy
- e. omawia prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową

## **4. Określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje czynników materialnych tworzących środowisko pracy
- b. rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy
- c. opisuje objawy chorób zawodowych typowych dla pracowników transportu drogowego

## **5. Identyfikuje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa zagrożenia na stanowisku pracy podczas wykonywania zadań zawodowych
- b. określa sytuacje krytyczne podczas kierowania pojazdami
- c. określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowisku pracy
- d. przestrzega procedur w sytuacji zagrożenia
- e. przeciwdziałają zagrożeniom istniejącym na stanowisku pracy

## **6. Przestrzega przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska występujących w transporcie**

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska obowiązujące w transporcie
- b. omawia zasady zachowania się w przypadku pożaru
- c. rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania
- d. obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska

## **7. Organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa zasady organizacji stanowiska pracy
- b. przestrzega zasad ergonomii podczas organizacji stanowiska pracy
- c. przestrzega przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas obsługi maszyn i urządzeń na stanowisku pracy
- d. utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy

## **8. Stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych
- b. stosuje środki ochrony indywidualnej na stanowisku pracy zgodnie z przeznaczeniem
- c. omawia rodzaje informacji przekazywanych przez znaki bezpieczeństwa stosowane w transporcie
- d. odczytuje informacje przekazywane przez znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe stosowane w transporcie

## **9. Udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego**

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego
- b. ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
- c. zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku
- d. układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej
- e. powiadamia odpowiednie służby
- f. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie
- g. prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar
- h. wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

## **2) Podstawy transportu drogowego**

### **Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

#### **1. Omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego
- b. określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres
- c. podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego
- d. omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego
- e. określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego
- f. podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego
- g. wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym
- h. wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego
- i. wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego

#### **2. Rozróżnia gałęzie transportu**

Kryteria weryfikacji:

- a. dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów
- b. wymienia poszczególne gałęzie transportu
- c. rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu
- d. wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy

### **3. Określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego
- b. opracowuje schemat planowania procesu transportowego
- c. stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie

### **4. Określa właściwości ładunków**

Kryteria weryfikacji:

- a. klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe
- b. uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków
- c. dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu
- d. przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego
- e. charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu na wybór środka transportu
- f. oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu
- g. analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu

### **5. Charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych**

Kryteria weryfikacji:

- a. klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych
- b. rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach
- c. przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób
- d. opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR )
- e. przewozi, wraz z ładunkiem, odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu

### **6. Określa środki transportu do realizacji zadań**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego
- b. dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy, objętości i rodzaju przewożonego ładunku

## **7. Określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu**

Kryteria weryfikacji:

- a. dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu
- b. wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych
- c. stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku
- d. stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków
- e. przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków

## **8. Charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym
- b. wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu

## **9. Stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy**

Kryteria weryfikacji:

- a. stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków
- b. stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków
- c. odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków

## **10. Stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu
- b. wymienia rodzaje map drogowych
- c. analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu
- d. posługuje się mapami drogowymi
- e. dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu

## **11. Stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu**

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu
- b. wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu

- c. wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu
- d. opisuje kryteria eksploatacji pojazdu

## **12. Stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych
- b. wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy
- c. stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych
- d. stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej

## **13. Rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia cele normalizacji krajowej
- b. podaje definicje i cechy normy
- c. rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich
- d. korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności

## **3) Przygotowanie do kierowania pojazdami w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej**

### **Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

#### **1. Stosuje zasady i przepisy służące bezpiecznemu poruszaniu się pojazdem po drodze publicznej**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa rodzaje uprawnień do kierowania pojazdami
- b. opisuje warunki związane z wykonywaniem zawodu kierowcy
- c. stosuje zasady ruchu drogowego w czasie kierowania pojazdem
- d. interpretuje znaczenie nadawanych sygnałów drogowych
- e. rozpoznaje znaki drogowe pionowe i poziome oraz stosuje się do nich
- f. przewiduje skutki zachowań innych uczestników ruchu drogowego
- g. przestrzega zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- h. omawia zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym
- i. przestrzega przepisów dotyczących przewozu towarów w ruchu krajowym i międzynarodowym

## **2. Rozpoznaje zagrożenia związane z ruchem drogowym**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa sytuacje związane z zachowaniem szczególnej ostrożności w ruchu drogowym
- b. opisuje czynniki ryzyka wynikające z warunków ruchu, zachowania się innych uczestników ruchu, w tym pieszych i rowerzystów

## **3. Prowadzi pojazdy samochodowe w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy oraz kwalifikacji wstępnej**

Kryteria weryfikacji:

- a. wykonuje manewry związane z jazdą precyzyjną i parkowaniem pojazdu
- b. prowadzi bezpiecznie pojazd w ruchu drogowym, stosując zasady techniki jazdy odpowiednio do warunków: A) ruchu drogowego. B) atmosferycznych. C) natężenia ruchu.
- c. wykonuje manewry pojazdem z wykorzystaniem elementów toru do jazdy w warunkach specjalnych
- d. stosuje zasady jazdy defensywnej
- e. stosuje zasady optymalizacji zużycia paliwa
- f. określa zagrożenia związane z ruchem drogowym
- g. stosuje zasady postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych

## **4. Wykonuje czynności związane z obsługą pojazdu samochodowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej**

Kryteria weryfikacji:

- a. przygotowuje pojazd do jazdy z uwzględnieniem poprawności rozmieszczenia i mocowania ładunku
- b. przeprowadza czynności związane z obsługą codzienną pojazdu samochodowego
- c. przygotowuje urządzenie do samoczynnej rejestracji czasu jazdy i odpoczynków

## **5. Charakteryzuje obowiązki kierowcy i posiadacza pojazdu**

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje dokumenty potwierdzające posiadanie uprawnień do kierowania pojazdem oraz wykonywania zawodu kierowcy
- b. wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu
- c. wskazuje dokumenty związane z przewożonym ładunkiem
- d. stosuje zasady związane z wypełnianiem i obiegiem dokumentów
- e. określa zagrożenia oraz wskazuje sposoby zapobiegania przestępstwom i przemytowi nielegalnych imigrantów
- f. określa metody i sposoby kształtujące pozytywny wizerunek przewoźnika drogowego jako pracodawcy

#### **4) Obsługa środków transportu drogowego**

##### **Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

##### **1. Rozróżnia części maszyn, mechanizmów i urządzeń stosowanych w środkach transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. odczytuje rysunki techniczne wykonawcze części maszyn, złożeniowe, montażowe
- b. odczytuje oznaczenia stosowane na rysunkach technicznych
- c. opisuje budowę części maszyn i urządzeń
- d. wymienia zastosowanie poszczególnych części maszyn w zespołach i podzespołach
- e. wskazuje na schematach poszczególne części maszyn i urządzeń
- f. rozróżnia osie i wały
- g. opisuje zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych
- h. wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców
- i. klasyfikuje przekładnie mechaniczne
- j. wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych
- k. wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego

##### **2. Posługuje się dokumentacją techniczną środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej środków transportu drogowego
- b. odczytuje informacje zawarte w dokumentacji technicznej środków transportu drogowego
- c. stosuje dokumentację eksploatacyjną środków transportu drogowego

##### **3. Charakteryzuje rodzaje połączeń stosowanych w środkach transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- b. opisuje właściwości mechaniczne i wytrzymałościowe połączeń rozłącznych i nierozłącznych
- c. dobiera rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych zależnie od przeznaczenia maszyn i urządzeń

##### **4. Rozróżnia materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne**

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne oraz określa na podstawie oznaczeń materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne

- b. wymienia sposoby wykorzystywania materiałów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych
- c. opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych
- d. opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów
- e. opisuje właściwości olejów i smarów
- f. opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących
- g. dobiera materiały eksploatacyjne na podstawie katalogów

## **5. Rozróżnia rodzaje środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa przeznaczenie i wymagania stawiane środkom transportu drogowego
- b. analizuje budowę pojazdów ekologicznych, autonomicznych i niekonwencjonalnych
- c. wskazuje zastosowanie przyczep i naczep oraz urządzeń sprzęgających
- d. wymienia rodzaje środków transportu drogowego

## **6. Wyjaśnia budowę oraz zasadę działania zespołów i podzespołów środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. wyjaśnia budowę i zasadę działania silników spalinowych
- b. wyjaśnia zasadę działania układu smarowania
- c. wyjaśnia zasadę działania układu chłodzenia
- d. wyjaśnia budowę i zadania oraz zasadę działania układu napędowego pojazdów samochodowych
- e. wyjaśnia budowę i zasadę działania układu zawieszenia i jezdniego, w tym określa rodzaje zawieszeń konwencjonalnych, regulowanych oraz równoważnych
- f. wyjaśnia budowę i zasadę działania układu hamulcowego
- g. wyjaśnia zasadę działania układu kierowniczego, w tym analizuje układy skrętu samochodów wieloosiowych i zespołów pojazdu

## **7. Rozpoznaje instalacje oraz urządzenia elektryczne i elektroniczne stosowane w środkach transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje elementy instalacji elektrycznych stosowanych w środkach transportu drogowego
- b. rozpoznaje układy sterowania silnikiem
- c. opisuje rodzaje i właściwości oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego środków transportu drogowego
- d. rozróżnia systemy bezpieczeństwa czynnego i biernego pojazdów samochodowych
- e. analizuje systemy związane z wyposażeniem dodatkowym oraz komfortem kierowania pojazdem samochodowym
- f. posługuje się dokumentacją techniczną instalacji elektrycznych i elektronicznych pojazdów transportu drogowego

## **8. Ocenia stan techniczny środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozróżnia metody oceny stanu technicznego
- b. podaje metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego
- c. dobiera metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego
- d. ocenia stan techniczny środków transportu drogowego w zakresie realizacji zadań transportowych
- e. rozpoznaje objawy zużycia części maszyn i urządzeń

## **9. Sprawdza stan techniczny pojazdu przed wyjazdem**

Kryteria weryfikacji:

- a. sprawdza działanie hamulca roboczego i awaryjnego (postojowego)
- b. sprawdza szczelność układów i mechanizmów pojazdu
- c. sprawdza sprawność połączeń elektrycznych
- d. sprawdza oświetlenie i elementy sygnalizacji
- e. sprawdza działanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów pojazdu
- f. sprawdza poziom płynów eksploatacyjnych pojazdu
- g. ocenia stan ogumienia pojazdu
- h. sprawdza wyposażenie dodatkowe (gaśnica, trójkąt)
- i. sprawdza czystość pojazdu oraz obowiązkowych oznaczeń

## **10. Lokalizuje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. analizuje przyczyny powstania uszkodzeń zespołów i podzespołów środków transportu drogowego
- b. rozpoznaje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego
- c. ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie badania organoleptycznego
- d. ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie wyników badań diagnostycznych

## **11. Usuwa usterki środka transportu drogowego powstałe podczas jazdy**

Kryteria weryfikacji:

- a. analizuje wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych
- b. diagnozuje usterki powstałe w trakcie kierowania środka transportu drogowego (samochodem ciężarowym)
- c. usuwa drobne usterki instalacji elektrycznej
- d. usuwa drobne usterki mechaniczne

## **12. Posługuje się urządzeniami kontrolno-pomiarowymi środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. obsługuje systemy i urządzenia bezpieczeństwa czynnego pojazdu
- b. obsługuje układy nadzorujące prędkość i odległość między pojazdami
- c. obsługuje układ ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu i sygnalizację nadmiernego zmęczenia kierowcy
- d. przeprowadza niezbędne czynności kalibracyjne w celu przywrócenia sprawności po stwierdzeniu błędu za pomocą pomiarów diagnostycznych

## **13. Stosuje części zamienne oraz materiały eksploatacyjne środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. posługuje się bazami danych części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych
- b. rozróżnia rodzaje części zamiennych
- c. rozróżnia rodzaje materiałów eksploatacyjnych
- d. dobiera części zamienne oraz materiały eksploatacyjne odpowiednio do potrzeb naprawczych i eksploatacyjnych

## **14. Planuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego
- b. planuje terminy przeglądów okresowych na podstawie dokumentacji techniczno-ruchowej lub instrukcji obsługi
- c. planuje terminy przeglądów i zabiegów konserwacyjnych na podstawie oceny stanu technicznego środka transportu drogowego, jego urządzeń i instalacji, warunków i intensywności eksploatacji środka transportu
- d. ocenia jakość wykonanych prac obsługowo-konserwacyjnych

## **5) Użytkowanie środków transportu drogowego**

### **Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

#### **1. Określa parametry techniczno-eksploatacyjne środków transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa parametry użytkowe danego środka transportu oraz jego możliwości do wykonywania przewozów ładunków
- b. stosuje przepisy prawa w zakresie warunków technicznych pojazdów oraz ich niezbędnego wyposażenia
- c. określa ładowność wybranego środka transportu oraz jego dopuszczalne parametry ładunkowe
- d. przestrzega zasady zachowania dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu
- e. określa zależności między możliwościami ładunkowymi pojazdu a trasą przejazdu środka transportowego

## **2. Przestrzega zasad rozmieszczania, mocowania oraz zabezpieczania przewożonych ładunków**

Kryteria weryfikacji:

- a. oblicza podstawowe parametry związane z rozmieszczeniem ładunków
- b. dobiera sposób rozmieszczenia ładunków w środkach transportu drogowego
- c. dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczania ładunku
- d. ocenia stopień zużycia urządzeń mocujących

## **3. Korzysta z urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego
- b. używa urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego
- c. dobiera urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego

## **4. Odczytuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje urządzenia kontroli stanu i ruchu pojazdów
- b. określa właściwości i zakres działania systemów rejestracji danych
- c. analizuje wskazania przyrządów rejestracji parametrów ruchu pojazdu i działania kierowcy
- d. interpretuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego
- e. posługuje się tachografem
- f. podaje funkcje ogranicznika prędkości jazdy
- g. analizuje monitoring oraz systemy lokalizacji i nawigacji pojazdów
- h. podaje zasady działania automatycznego poboru opłat za przejazd odcinkiem drogi

## **5. Wykonuje usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa możliwości wykonania usługi transportowej
- b. przygotowuje dokumenty przewozowe
- c. wykonuje usługę zgodnie ze zleceniem
- d. optymalizuje koszty wykonania usługi

- e. dba o należyłą jakość wykonywanej usługi
- f. stosuje przepisy prawa krajowego i międzynarodowego podczas wykonywania usług transportowych, w tym dobiera przepisy prawa w zależności od umowy na wykonywaną usługę transportową

## **6) Język obcy zawodowy**

### **Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

**1. Posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem; b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie; c) z dokumentacją związaną z danym zawodem; d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy; b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych; c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych; d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych; e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta

**2. Rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje, filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka; b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)**

Kryteria weryfikacji:

- a. określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu bądź fragmentu wypowiedzi lub tekstu
- b. znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje
- c. rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu
- d. układa informacje w określonym porządku

**3. Samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję); b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące**

**czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem - według wzoru)**

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi
- b. przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)
- c. wyraża i uzasadnia swoje stanowisko
- d. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze
- e. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

**4. Uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych - reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych; b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę
- b. uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia
- c. wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób
- d. prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi
- e. stosuje zwroty i formy grzecznościowe
- f. dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

**5. Zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych**

Kryteria weryfikacji:

- a. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)
- b. przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym
- c. przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym
- d. przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację

**6. Wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem**

**obcym nowożytnym; b) współdziała w grupie; c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym; d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne**

Kryteria weryfikacji:

- a. korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego
- b. współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe
- c. korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych
- d. identyfikuje słowa kluczowe i internacjonalizmy
- e. wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa
- f. upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

## **7) Kompetencje personalne i społeczne**

**Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia**

### **1. Przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej**

Kryteria weryfikacji:

- a. stosuje zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w środowisku pracy
- b. wyjaśnia, na czym polega zachowanie etyczne w zawodzie
- c. wskazuje przykłady zachowań etycznych

### **2. Planuje wykonanie zadania oraz szacuje czas i budżet zadania**

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia czynności realizowane w ramach czasu pracy
- b. określa czas realizacji zadań
- c. realizuje działania w wyznaczonym czasie
- d. monitoruje realizację zaplanowanych działań
- e. dokonuje modyfikacji zaplanowanych działań
- f. dokonuje samooceny wykonanej pracy

### **3. Ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania**

Kryteria weryfikacji:

- a. przewiduje skutki podejmowanych działań, w tym skutki prawne
- b. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę
- c. ocenia podejmowane działania
- d. przewiduje konsekwencje niewłaściwego wykonywania czynności zawodowych na stanowisku pracy, w tym

posługiwania się niebezpiecznymi substancjami i niewłaściwej eksploatacji maszyn i urządzeń na stanowisku pracy

#### **4. Wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany**

Kryteria weryfikacji:

- a. podaje przykłady wpływu zmiany na różne sytuacje życia społecznego i gospodarczego
- b. wskazuje przykłady wprowadzenia zmiany i ocenia skutki jej wprowadzenia
- c. proponuje sposoby rozwiązywania problemów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych w nieprzewidywalnych warunkach

#### **5. Stosuje techniki radzenia sobie ze stresem**

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje źródła stresu podczas wykonywania zadań zawodowych
- b. wybiera techniki radzenia sobie ze stresem odpowiednio do sytuacji
- c. wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
- d. przedstawia różne formy zachowań asertywnych, jako sposoby radzenia sobie ze stresem
- e. wyraża swoje emocje, uczucia i poglądy zgodnie z przyjętymi normami i zasadami współżycia społecznego
- f. rozróżnia techniki rozwiązywania konfliktów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
- g. określa skutki stresu

#### **6. Doskonali umiejętności zawodowe**

Kryteria weryfikacji:

- a. pozyskuje informacje zawodoznawcze dotyczące przemysłu z różnych źródeł
- b. określa zakres umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania zawodu kierowcy mechanika
- c. analizuje własne kompetencje
- d. wyznacza własne cele rozwoju zawodowego
- e. planuje drogę rozwoju zawodowego
- f. wskazuje możliwości podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych

#### **7. Stosuje zasady komunikacji interpersonalnej**

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje sygnały werbalne i niewerbalne
- b. stosuje aktywne metody słuchania
- c. prowadzi dyskusje

- d. udziela informacji zwrotnej
- e. wyraża swoje emocje, uczucia i poglądy zgodnie z przyjętymi normami i zasadami współżycia społecznego

## **8. Stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów**

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje sposoby przeciwdziałania problemom w zespole realizującym zadania
- b. opisuje techniki rozwiązywania problemów
- c. wskazuje na wybranym przykładzie metody i techniki rozwiązywania problemu

## **9. Współpracuje w zespole**

Kryteria weryfikacji:

- a. pracuje w zespole, ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania
- b. przestrzega podziału ról, zadań i odpowiedzialności w zespole
- c. angażuje się w realizację wspólnych działań zespołu
- d. modyfikuje sposób zachowania, uwzględniając stanowisko wypracowane wspólnie z innymi członkami zespołu

## **Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją**

| # | Instytucje certyfikujące (IC)               | Instytucje walidujące |
|---|---------------------------------------------|-----------------------|
| 1 | Okręgowe Komisje Egzaminacyjne              |                       |
| 2 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży      |                       |
| 3 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku    |                       |
| 4 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie  |                       |
| 5 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu   |                       |
| 6 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi      |                       |
| 7 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu |                       |
| 8 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie  |                       |
| 9 | Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie   |                       |

**Minister właściwy dla kwalifikacji:**

Minister Edukacji